

ami lehetővé teszi a konklúziók megfogalmazását. *Szilágyiné Kósa Anikó* a magyar névadási szokásokat és ezek társadalmi vonatkozásait vizsgálja, határon túli kontextusban is.

Boda István Károly és *Porkoláb Judit* az eddigiektől merőben eltérő, kognitív, introspektív megközelítést alkalmaznak. Az emberi emlékezet, gondolkodás és viselkedés pszicholingvisztikai vonatkozású modelljeit vizsgálják. Ismertetik a kognitív tudományok átfogó interdiszciplináris természetét és ebből fakadóan az emberi mentális működés megértéséhez kidolgozott modellek tudományközi jellegét. Általános megismeréstudományi keretben próbálják meg összhangba hozni a felállított modelleket, elméleteket, és szintetizálni a különböző megközelítéseket. Ez a tanulmány nagyon találó zárzó a kötet végére, mert szerzői a kognitív tudományok, az emberi megismerés, a nyelvhasználat és a gondolkodás interdiszciplináris jellegét hangsúlyozzák, ezeket próbálják harmóniában egységesíteni.

A kötet rendkívül sokszínű. Az angol nyelvű írások révén eleve „határtalanítja” a pszicholingvisztikai kutatások érdeklődésének tárgyát, a kutatások irányát és módozatait. A tanulmányok eltérő tudományterületeket érintenek: az oly változatos s mégis egyedi emberi viselkedés sajátosságait vizsgálják a néprajztól a történelem, a társadalom- és politikatudományon át a pedagógia, a gyógypedagógia és a nyelvészet tudományáig. A sokszínűségből kiderül, hogy a mentális lexikon maga is nagyon változatos kérdéseket vet fel lenyűgöző szerveződéséről, gyakorlati működéséről, s a kötetben mindez az ember sajátos kulturális, társas kontextusában, szociális, politikai és kognitív vetületeivel együtt kerül feltérképezésre. Számos tanulmány felhívja a figyelmet a nyelvsajátítás gyakorlati nehézségeire, elsikkadó problémáira, ezek halmozódására. A korai vizsgálódás, megfigyelés és megelőzés fontos eleme lehet a gyógyítás, a terápia és a pedagógiai módszertan kidolgozásának. A kötet gyakorlati implikációi igen értékes hozzájárulást biztosítanak tehát

a nyelv tudományok és a pszicholingvisztika napjainkban alakuló módszertanához.

A *Tanulmányok a mentális lexikonról* értékes darabja a pszicholingvisztika témájú tanulmánygyűjteményeknek. Külföldi tudósok írásai színesítik a kötetet, melyben számos magyar kutató is angol nyelven közli cikkét. Mindez hozzájárul, hogy hazánk szerepelhessen a pszicholingvisztikai kutatások nemzetközi színterén, és hogy méltó tagjai legyünk ennek a nemzetközi társulatnak. A kötet fontos kapcsot teremtett a hazai és a nemzetközi kutatások között. Ez a kapocs remélhetőleg sok további gyümölcsöző kapcsolatot hoz még a jövőben, s így hozzájárulhat az emberi viselkedés, a gondolkodás és a nyelvhasználat rejtelseinek megismeréséhez, köztük a kiadvány apropójául szolgáló mentális lexikon sokrétű világának feltérképezéséhez.

Schnell Zsuzsanna

Maros Judit

KON-TAKT 1

Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt., 2009. 128 p.

Azok közé a nyelvtanárok közé tartozom, akik Maros Judit rajongótáborát gyarapítják, és akiknek könyvespolcáról a szép, színes, kezdőknek szánt németnyelv-könyvek a mai napig nem szorították le a jó öreg *Startot*. Pedig jó néhány konferencián vettem részt, számos ajándékkönyvre tettem szert, vásároltam is folyamatosan, van tehát miből válogatnom, ha kezdőket oktatok.

A Nemzeti Tankönyvkiadó toplistáján is még mindig a legnépszerűbb németkönyvnek számít a *Start! Neu*, de már kapható Sztitnyainé Gottlieb Éva szerzőtársának legújabb alkotása. A kiadó 2009. augusztus 14-én tette közzé honlapján, hogy megjelentette új, négykötetesre tervezett sorozatának, a *KON-TAKT*-nak az első részét, amely korszerű, a magyar igényeknek kiválóan megfelelő nyelvkönyv.

Főképpen középiskolásoknak és ifjú felnőtteknek szánta a szerző azóta tankönyvi jóváhagyást nyert művét.

A *KON-TAKT 1* tartalmazza mindazokat a témákat, amelyekről az A1-A2 szinten álló nyelvtanulónak kommunikálnia kell. A témák feldolgozása rendkívül modern. Úgy sajtátítható el a szókincs, hogy csupa érdekesség tárul elénk. Megtalálható a könyvben például a Magyarországon is egyre népszerűbb wellness-hétféle, a beauty-center, a fiatalok kedvence, a Tokio Hotel. A Megasztár vagy a Deutschland sucht den Superstar mintájára castingon keresik Európa aranytorkú énekesét, ellátogatnak a Homepage-Clubba, a hip-hop tánciskolába. A levelet felváltotta az e-mail, a naplót a blog. Hitelre vásárolnak mobiltelefont, GPS-t vagy éppen MP4 lejátszót.

A tankönyvhöz munkafüzet is tartozik, amely felépítésében emlékeztet a jól bevált *Startra*. Érthetően tálalja a nyelvtant, számos készségfejlesztő gyakorlatot (olvasás, írás és hallás) tartalmaz, de vannak benne játékok, sőt internetes feladatok is. Szójegyzéke a leckében előforduló új szavakat sorakoztatja fel példamondatokkal, arra ösztönözve a tanulót, hogy szövegkörnyezetben tanulja meg a szavakat. A tankönyv végén összesített szójegyzék is található.

A tankönyv és a munkafüzet összefoglaló leckéi alkalmasak az ismétlésre, összegzésre, a teljesítmény mérésére, önértékelésre. A *KON-TAKT 1* nem lenne teljes a hozzá tartozó két CD nélkül, amelyek az olvasmányokon kívül fonetikai és hallásértései feladatokat, valamint megoldásokat tartalmaznak. A szerző szándéka szerint a hallás az új nyelvtani struktúrák elsajátításában is szerepet kapott: a nyelvtan „füllel való” begyakorlása segíti a nyelvtani jelenségek, főként a szórend automatizálását.

A könyv ugyan hazai piacra készült, mégis nemzetközi környezetben próbáltam ki. Ausztriában korábban sikert aratott a *Start* néhány osztrák vonatkozású része, ezért teszteltem a *KON-TAKT 1* egy-egy találmára kiválasztott fejezetét tanítványaim körében. 20 és

55 év közötti afgán, csecsen, gambiai, indiai, iraki, macedón, marokkói, román, szerb, török, tunéziai stb. bevándorlókból álló csoportjaimnak az utazással, szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos részeket szemeltem ki azért, hogy eredményesen bővítsem szókincsüket az A1-A2 ÖSD-nyelvvizsgára. Nem állítom, hogy 36 éves afrikai tanítványomnak evidens volt például a *snowboard*, *skateboard* fogalma, és azon is nagyon csodálkozott, hogy Japánban ún. Kapselhotelben, Németországban pedig Baumhotelben szállnak meg az emberek. De nagyon tetszettek neki – akárcsak a többieknek – az érdekes, játékos feladatok. A szövegértésben sikerélményt szereztek, így kedvvel gyakorolták a párbeszédet, az éppen aktuális transzformációkat, észrevétlenül belopva a helyesírást.

Kezdetben úgy gondoltam, hogy a célnyelvi környezetben élőknél nincs szükségük hanganyagokra, hiszen jártukban-keltükben találkoznak a nyelvvel. Nos, ez tévedés. Pallérozni kell kiejtésüket, meg kell mutatni nekik, milyen a helyes intonáció, egyáltalán a szabályos mondat. Egymás közt egy másik német nyelvet beszélnek. (Nem az osztrák eltérésekre gondolok, hanem arra, hogy a tanár szájából elhangzó „Wann sind Sie heute aufgestanden?” [Mikor kelt fel ma?] kérdést egyesek csak csoporttársuk „tolmácsolásában” értik meg: „Wann schlafen fertig?” [Mikor alszik kész?]. Enélkül elmarad a válasz.)

A könyvben már nem Ausztria játssza a főszerepet, mint a *Start*-ban, de tanítványaim azért megörvendeztette a Paradeiser, a Kukuruz és a Zuckerl felbukkanása. A *KON-TAKT 1*-ben jobban kitér a világ. A nemzetközi konyhától kezdve a filmművészetet keresztül a sajátos lakáskultúráig megtalálható benne minden, ami érdeklődésre tarthat számot, és ami a nyelvtanulásban motiváló erővel hat.

Ne feledkezzünk meg a külcsínről sem! A szép, színes képek, Rontó Lili és Jakab Máté bájos illusztrációi nagyszerűen aláfestik a tartalmat, és méltó konkurenst teremtenek – nem csak a *Start*-nak.

Tóthné Bükki Edit